

МИКОЛА ІВАНОВИЧ ШКІЛЬ (ДО ШІСТДЕСЯТИРІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ)

13 грудня 1992 р. виповнилося 60 років доктору фізико-математичних наук професору академіку АПН України Миколі Івановичу Шкілю.

М. І. Шкіль народився в с. Бурбино Семенівського району Полтавської області, в 1955 р. закінчив з відзнакою Київський педагогічний інститут, а в 1958 р. – аспірантуру. В 1959 р. Микола Іванович Шкіль захистив кандидатську дисертацію, а в 1968 – докторську. В 1982 р. обраний членом-кореспондентом, а в 1990 р. – академіком АПН СРСР. З 1991 р. М. І. Шкіль – дійсний член Академії педагогічних наук України.

Наукові інтереси М. І. Шкіля пов'язані з роботою асимптотичних методів інтегрування диференціальних рівнянь та їх систем. Ученим вперше всебічно досліджені досить складні випадки внутрішніх і зовнішніх резонансів, які часто зустрічаються в практиці.

Одержані математичні результати, пов'язані з обґрунтуванням асимптотичних властивостей наближених розв'язків рівнянь, систем диференціальних рівнянь з параметрами та їх знаходженням.

В працях М. І. Шкіля розроблені алгоритми, які дозволяють будувати в розумінні Крилова — Боголюбова — Митропольського асимптотичні розв'язки систем диференціальних рівнянь з повільно змінними коефіцієнтами, диференціальних рівнянь з малим параметром при частині похідних, диференціальних рівнянь з загаювальним аргументом, рівнянь нейтрального типу, інтегро-диференціальних рівнянь, диференціальних рівнянь з ізольованими особливостями, диференціальних рівнянь з періодичними коефіцієнтами, тощо. В роботах ученого одержані результати для випадків, коли в системах з'являються кратні корені з кратними елементарними дільниками. Доведено, що в цих випадках на відміну від простих коренів асимптотичні розв'язки зображаються формальними степеневими рядами за дробовими степенями малого параметра. Встановлені необхідні і достатні умови існування формальних розв'язків, які є асимптотичним розв'язком точних розв'язків розглядуваних систем. У працях Миколи Івановича викладені окремі математичні результати з досліджень диференціальних систем при наявності в них точок повороту. Знайдено окремі класи диференціальних систем, які інтегруються в замкнутому вигляді, сформульований критерій стійкості і нестійкості розв'язків диференціальних рівнянь з періодичними коефіцієнтами, розроблений алгоритм зведення широкого класу диференціальних рівнянь до діагонального вигляду.

М. І. Шкіль опублікував близько 200 математичних праць, у тому числі 6 монографій. Монографія „Асимптотичні методи в теорії лінійних диференціальних рівнянь” в 1967 р. перевидана в США. Цикл робіт М. І. Шкіля з аналітичних і асимптотичних методів розв'язування диференціальних, інтегральних та інтегро-диференціальних рівнянь відзначений премією ім. акад. М. М. Крилова.

Микола Іванович бере участь у роботі багатьох міжнародних та вітчизняних конференцій. Серед його учнів більше 20 кандидатів та 3 доктори фізико-математичних наук.

М. І. Шкіль проводить велику науково-організаційну та методичну роботу. Він керує науковим семінаром в Київському педагогічному інституті, є членом правління Київського математичного товариства, спеціалізованої ради Інституту математики АН України, очолює раду по захисту дисертацій у Київському педагогічному інституті.

Протягом багатьох років Микола Іванович читає курс математичного аналізу, спецкурс по проблемах диференціальних рівнянь для студентів фізико-математичного факультету Київського педагогічного інституту. Він автор підручників для студентів педагогічних вузів „Математичний аналіз” та „Вища математика”.

Своє шістдесятиріччя Микола Іванович Шкіль зустрів, сповнений енергії і великих творчих задумів. Побажємо йому сил і здоров'я для їх здійснення.

Ю. А. МИТРОПОЛЬСЬКИЙ, О. С. ПАРАСЮК, А. М. САМОЙЛЕНКО